3.4 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Sivistyslautakunnan tehtävänä on järjestää ja tuottaa Juvan kunnan tarvitsemat sivistyspalvelut voimassa olevan hallintosäännön mukaisesti laadukkaasti, kustannustehokkaasti, asiakaslähtöisesti ja vaikuttavasti.

Sivistyspalvelut toteuttavat Juvan kuntastrategiaa 2026–2030 edistämällä hyvinvointia, osallisuutta, osaamista ja kunnan elinvoimaa kaikissa ikäryhmissä. Toiminnassa korostuvat kunnan arvot: vastuullisuus, yrittäjyys ja yhdessä tekeminen.

Sivistysjohtaja toimii sivistyspalveluiden toimialanjohtajana ja sivistyslautakunnan esittelijänä.

Ulkoinen ja sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	1 114 455	836 514	869 784	0	0
TOIMINTAKULUT	-13 298 088	-13 532 021	-13 759 581	0	0
TOIMINTAKATE	-12 183 633	-12 695 507	-12 889 797	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-438 276	-440 151	-442 632	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12 621 911	-13 135 658	-13 332 429	0	0

Henkilöstöresurssit

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö sivistyslautakunnan hallinnossa	1,9	1	1	1	1

Strategiset tavoitteet 2027

1. vahvistetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä turvallisia kasvun ja oppimisen polkuja
2. edistetään elinikäistä oppimista, osaavan työvoiman saatavuutta
3. lisätään kuntalaisten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja aktiivista elämäntapaa
4. kehitetään kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluja, jotka vahvistavat Juvan vetovoimaa ja paikallisidentiteettiä
5. hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja palvelujen saavutettavuuden ja tuottavuuden parantamisessa
6. toimitaan taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla

Sivistyspalvelut tukevat kuntastrategian tavoitteiden toteutumista vahvistamalla kuntalaisten hyvinvointia, osaamista, osallisuutta ja elinvoimaa kaikissa elämäntilanteissa. Toimintaa kehitetään vastuullisesti, yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja vaikuttavasti siten, että palvelut ovat laadukkaita, saavutettavia sekä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäviä.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Sivistyslautakunnan kokoukset	6	4	4	4	4

3.4.1 Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä avoimen varhaiskasvatuksen perheryhmä- ja kohtaamispaikkatoiminnassa. Lisäksi varhaiskasvatukseen kuuluvat lasten kodinhoidon tuki, yksityisen päivähoidon kuntalisä sekä monikkoperheiden starttiraha. Juvan varhaiskasvatuksen arvoina ovat myönteinen ja kannustava ilmapiiri, onnellinen lapsuus ja turvallisuus.

Käyttötalous (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	**216 709**	**151 800**	**106 000**	**0**	**0**
Myyntituotot	23 071	2 300	0	0	0
Maksutuotot	113 387	120 000	101 600	0	0
Tuet ja avustukset	80 251	29 500	4 400	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	**-3 152 986**	**-3 221 697**	**-3 094 837**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-2 096 171	-2 225 488	-2 079 178	0	0
Palvelujen ostot	-613 822	-592 940	-577 210	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-63 031	-66 310	-67 100	0	0
Avustukset	-111 313	-106 750	-108 950	0	0
Muut toimintakulut	-268 649	-230 209	-262 399	0	0
TOIMINTAKATE	**-2 936 277**	**-3 069 897**	**-2 988 837**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	**-5 043**	**-5 043**	**-5 043**	**0**	**0**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-2 941 320**	**-3 074 940**	**-2 993 880**	**0**	**0**

Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-146 204	-139 785	-45 203	0	0
TOIMINTAKATE	-146 204	-139 785	-45 203	0	0

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	216 709	151 800	106 000	0	0
TOIMINTAKULUT	-3 006 782	-3 081 912	-2 935 217	0	0
TOIMINTAKATE	-2 790 073	-2 930 112	-2 829 217	0	0

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien perustelut
Henkilöstön osaamista kehitetään täydennyskoulutuksilla, joilla pyritään vastaamaan henkilöstötarpeisiin.

Varhaiskasvatuslaki velvoittaa tekemään toiminnan arviointia, johon varhaiskasvatuksen digitaalista laadunarviointijärjestelmä Valssia sovelletaan. Arviointia toteutetaan kaksi kertaa toimintakaudessa.

Olennaiset poikkeamat edelliseen vuoteen nähden
Haapataipaleen ryhmäperhepäivähoidon toiminta loppui kesäkuussa 2026.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö	49,01	45	45	45	45

Riskit ja riskienhallinta
Alhainen syntyvyys voi johtaa varhaiskasvatuksen tarpeen vähenemiseen. Kunta on alttiina valtionosuusmuutoksille ja verotulojen laskulle. Työmahdollisuuksien puute ajaa mahdollisesti nuoria perheitä pois kunnasta.

Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi on haastavaa. Henkilöstön kuormitus haastavissa ryhmissä vaikuttaa poissaoloihin ja sitä kautta toimintaan.

Lainsäädännön ja normien muutokset vaativat toisinaan nopeaa reagointia. Velvoitteet kasvavat ilman lisäresursseja.

Keskeisiä riskienhallintatoimenpiteitä ovat palvelutarpeen ennakointi, palveluverkon ja henkilöstörakenteen joustava sopeuttaminen, aktiivinen henkilöstön rekrytointi- ja sitouttamistyö, työhyvinvoinnin tukeminen, talouden skenaariosuunnittelu sekä lainsäädäntömuutosten systemaattinen seuranta. Lisäksi vahvistetaan kunnan veto- ja pitovoimaa lapsiperheiden asuinkuntana sekä kehitetään toimintaprosesseja ja yhteistyöverkostoja muuttuvaan toimintaympäristöön vastaamiseksi.

Strategiset tavoitteet 2027

1. Pedagogisen johtamisen ja varhaiskasvatuksen laadun vahvistaminen
2. Hyvinvoinnin kehittäminen omassa työyhteisössä: terveys, turvallisuus, yhteisöllisyys, arvostus ja osaaminen

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Päiväkotihoidossa olevien lasten lukumäärä	135	120	120	120	120
Perhepäivähoidossa olevien lasten lukumäärä	21	16	12	12	12
Perheitä avoimen perheryhmätoiminnan piirissä	8	15	15	15	15
Lasten kotihoidon tuen saajien määrä	17	20	20	20	20
Kunnassa olevat 0–5-vuotiaat lapset	186	165	160	155	155

3.4.2 Esi- ja perusopetus

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja ja koulujen rehtorit/johtajat oman yksikkönsä osalta

Toiminnan kuvaus: Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolista opetusta, kasvattaa vastuulliseen yhteistyöhön ja hyviin vuorovaikutustaitoihin sekä antaa jatko-opintojen edellyttämät valmiudet. Opetuksessa huomioidaan oppimisen ja kasvun tuen lisäksi opiskeluhuollon palvelut yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Kouluun kiinnittymiseen ja oppilaiden läsnäoloon pyritään vaikuttamaan lisäämällä osallisuuden kokemuksia.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tarkoituksena on tarjota lapselle ennen koulupäivää ja sen jälkeen turvallinen ja lapsen kasvua tukeva ympäristö ammattitaitoisten ohjaajien valvonnassa.

Käyttötalous (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	**406 589**	**266 737**	**277 093**	**0**	**0**
Myyntituotot	300 494	189 407	203 256	0	0
Maksutuotot	51 999	45 000	38 000	0	0
Tuet ja avustukset	24 089	8 750	11 800	0	0
Muut toimintatuotot	30 006	23 580	24 037	0	0
TOIMINTAKULUT	**-6 815 746**	**-6 844 577**	**-7 049 527**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-3 652 103	-3 783 191	-3 929 282	0	0
Palvelujen ostot	-2 253 769	-2 240 740	-2 244 122	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-238 510	-245 590	-259 846	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-671 364	-575 056	-616 277	0	0
TOIMINTAKATE	**-6 409 157**	**-6 577 840**	**-6 772 434**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	**-48 582**	**-48 128**	**-48 128**	**0**	**0**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-6 457 740**	**-6 625 968**	**-6 820 562**	**0**	**0**

Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	235	0	101	0	0
TOIMINTAKULUT	-248 466	-245 871	-80 776	0	0
TOIMINTAKATE	-248 231	-245 871	-80 675	0	0

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	406 354	266 737	276 992	0	0
TOIMINTAKULUT	-6 567 280	-6 598 706	-6 742 805	0	0
TOIMINTAKATE	-6 160 926	-6 331 969	-6 465 813	0	0

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien perustelut
Sivistyksellisten perusoikeuksien turvaaminen, kuten oikeus laadukkaaseen opetukseen ja oppimiseen.

PISA-tulosten heikkeneminen on merkittävä huolenaihe. Oppimistulosten parantaminen on yksi keskeinen tavoite, jota seurataan normeeratuilla kokeilla.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistuksella varmistetaan, että oppilaat saavat tarvitsemansa riittävän tuen oikea-aikaisesti.

Turvallinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö, jossa panostetaan koulukiusaamisen ja poissaolojen vähentämiseen sekä oppilaiden hyvinvointiin. Tunnetaitojen ja osallisuuden vahvistaminen on osa tätä kokonaisuutta.

Valtionosuuksien muutokset ja kotikuntakorvausten tasot ovat osa talousarvion perusteluja.

Olennaiset poikkeamat edelliseen vuoteen nähden
Oppimisen ja koulukäynnin tuen uudistus lisää henkilöstö- ja tuntiresurssia.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö	64,3	68	68	68	68

Riskit ja riskienhallinta

Syntyvyyden lasku ja muuttotappio vähentävät oppilasmääriä. Valtionosuuksien muutokset ja kuntatalouden paineet voivat pienentää käytettävissä olevia resursseja.

Ryhmäkoot pienenevät ja kouluverkon tarkastelutarve kasvaa. Tilojen kunto, esteettömyys ja muunneltavuus eivät välttämättä vastaa tulevaisuuden opetustarpeita. Koulujen lakkauttaminen voi heikentää kylien elinvoimaa ja vetovoimaa. Mahdolliset koulumatkojen pidentymiset voivat heikentää oppilaiden hyvinvointia.

Kelpoisten opettajien ja erityisopettajien rekrytointi vaikeutuu. Sijaispula lisää henkilöstön kuormitusta. Osaamisen kehittämisen tarpeet kasvavat erityisesti digitalisaation ja oppimisen tuen osalta. Digitaalisten taitojen erot voivat lisätä oppimiseroja. Teknologian hyödyntäminen opetuksessa edellyttää jatkuvaa henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Oppimisen tuen tarpeet lisääntyvät. Kasvaviin palvelutarpeisiin ei välttämättä pystytä vastaamaan nykyisellä rahoitustasolla. Mielenterveyteen liittyvät haasteet kuormittavat kouluyhteisöä. Opiskeluhuollon palveluiden saatavuus ei välttämättä vastaa kasvavaa kysyntää. Yhteisöllisyyden heikkeneminen voi vaikuttaa koulun ilmapiiriin ja oppilaiden sitoutumiseen.

Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi

1. Pitkän aikavälin palveluverkkosuunnittelu väestöennusteisiin ja palvelutarpeisiin perustuen.
2. Kokonaisvaltainen kouluverkkoarviointi, jossa huomioidaan pedagogiset, taloudelliset ja alueelliset vaikutukset.
3. Henkilöstön saatavuuden vahvistaminen kilpailukykyisillä työoloilla, koulutusmahdollisuuksilla ja yhteistyöverkostoilla.
4. Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen vahvistamalla opiskeluhuoltoa, yhteisöllisyyttä ja varhaista tukea.
5. Digiosaamisen systemaattinen kehittäminen henkilöstölle ja oppilaille yhdenvertaisten oppimismahdollisuuksien turvaamiseksi.

Strategiset tavoitteet 2027

1. Liikkuvan elämäntavan edistäminen
2. Koulunkäynnin ja oppimisen tuen uudistuksen juurruttaminen osaksi toimintaa
3. Turvalliset kasvua ja hyvinvointia tukevat oppimisympäristöt sekä osallisuuden lisääminen

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
€/oppilas					
Hatsolan koulu	13 219	13 576	14 911		
Paatelan koulu	17 551	16 995	18 818		
Esiopetus / yhtenäiskoulu	13 162	10 843	7 900		
Yhtenäiskoulu	14 026	14 953	15 966		
Juvan esi- ja perusopetus	14 140	14 680	15 322		
Oppilasmäärä					
Hatsolan koulu	44	44	40	40	40
Paatelan koulu	30	31	30	30	30

Esiopetus / yhtenäiskoulu	22	30	40	29	29
Yhtenäiskoulu	354	336	324	312	312
Juvan esi- ja perusopetus	450	441	434	411	411

3.4.3 Lukio-opetus

Vastuuhenkilö: Rehtori ja apulaisrehtori

Toiminnan kuvaus: Lukio antaa opiskelijoille laajan yleissivistyksen ja jatko-opintokelpoisuuden sekä elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Lukio antaa opiskelijoille edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä auttaa opiskelijoita kasvamaan tasapainoisiksi ja toiset ihmiset huomioon ottaviksi yhteiskunnan jäseniksi. Lukio edistää kansainvälisyyttä tarjoamalla opiskelumahdollisuuksia myös ulkomaisille opiskelijoille sekä vahvistamalla koko kouluyhteisön kulttuurienvälistä osaamista.

Käyttötalous (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	**9 658**	**2 000**	**1 400**	**0**	**0**
Myyntituotot	0	600	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1 619	1 400	1 400	0	0
Muut toimintatuotot	8 039	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	**-936 532**	**-1 017 087**	**-1 102 168**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-577 261	-663 681	-703 863	0	0
Palvelujen ostot	-179 116	-196 009	-222 286	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 776	-35 100	-49 850	0	0
Avustukset	-1 000	-800	-800	0	0
Muut toimintakulut	-127 380	-121 497	-125 368	0	0
TOIMINTAKATE	**-926 873**	**-1 015 087**	**-1 100 768**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-926 873**	**-1 015 087**	**-1 100 768**	**0**	**0**

Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-29 207	-29 309	-15 341	0	0
TOIMINTAKATE	-29 207	-29 309	-15 341	0	0

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	9 658	2 000	1 400	0	0
TOIMINTAKULUT	-907 325	-987 778	-1 047 772	0	0
TOIMINTAKATE	-897 667	-985 778	-1 046 372	0	0

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien perustelut
Lukion säilyttäminen on kunnan strateginen valinta, jolla turvataan nuorten saavutettavat koulutuspolut, vahvistetaan alueellista tasa-arvoa ja ylläpidetään kunnan elinvoimaa. Taloussuunnittelussa varaudutaan opiskelijamäärien muutoksiin, henkilöstö- ja oppimisympäristökustannusten kehitykseen sekä yhteistyöratkaisuihin, joilla turvataan laadukas lukiokoulutus myös tulevina vuosina.

Olennaiset poikkeamat edelliseen vuoteen nähden
Oppimisen tuki ja oikeus saada tukiopetusta lisäävät henkilöstö- ja tuntiresurssia.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö	8,96	13	13	13	13

Riskit ja riskienhallinta
Nuorten määrän väheneminen johtaa siihen, että lukioon hakevien määrä laskee.
Suuremmat lukiot tai erikoistuneet oppilaitokset (esim. urheilu- tai taidelukiot) voivat houkutella opiskelijoita pois pienestä lukiosta. Lukion on vaikeampaa profiloitua ja erottua, ellei sillä ole selkeää erikoistumista tai vahvaa brändiä.

Tulevaisuudessa lukiossa voi olla vaikea tarjota laajaa kurssivalikoimaa, erityisesti valinnaisia aineita tai syventäviä kursseja. Etäopetuksen mahdollisuus voi laajentaa tarjontaa, sen toteuttaminen vaatii kuitenkin osaamista ja resursseja. Valtionosuudet ja kunnalliset resurssit voivat olla rajallisia, mikä vaikuttaa opetuksen laatuun, tiloihin ja tukipalveluihin.

Pienet yksiköt voivat jäädä eristyksiin, ellei aktiivisesti tehdä yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa. Sosiaaliset suhteet voivat olla tiiviitä, mutta myös haavoittuvia. Opiskeluhuollon ja erityisopetuksen palvelut voivat olla rajallisia tai etäyhteyksien varassa.

Mahdollisia ratkaisuja ja kehityssuuntia:

1. Yhteistyö muiden lukioiden kanssa (esim. yhteiset kurssit, opettajavaihto).
2. Erikoistuminen johonkin teemaan (esim. luonto, yrittäjyys, kulttuuri).
3. Vahva yhteisöllisyys ja yksilöllinen tuki opiskelijoille.
4. Digitaaliset ratkaisut kurssitarjonnan laajentamiseksi.

Strategiset tavoitteet 2027

1. Juvan lukion aloittavien opiskelijoiden määrä on vuosittain vähintään 20 uutta lukiolaista.
2. Lukion opintojaksotarjonta pidetään kattavana tarjoamalla lukiolaisille sekä yliopistokursseja, ammattikorkeakoulukursseja että ammatillisia opintoja osana lukion opinto-ohjelmaa.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Oppilaita	64	65	65	65	65
€/oppilas	14 482	15 616	16 935		

3.4.4 Kirjastotoimi

Vastuuhenkilö: Kirjasto- ja kulttuurikoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen ja uusiutuvan aineiston, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä yhteydet tietoverkkoihin. Kirjasto edistää lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa sekä yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin. Kirjaston ja kirjastoauton palvelut tukevat monipuolisesti aktiivista kuntalaisuutta, elinikäistä oppimista ja kuntalaisten hyvinvointia.

Käyttötalous (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	**15 481**	**1 900**	**42 224**	**0**	**0**
Myyntituotot	1 737	1 500	1 500	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	8 343	400	38 724	0	0
Muut toimintatuotot	5 400	0	2 000	0	0
TOIMINTAKULUT	**-402 341**	**-406 375**	**-474 383**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-192 448	-193 094	-251 749	0	0
Palvelujen ostot	-117 468	-118 031	-127 384	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-82 693	-89 750	-89 750	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-9 732	-5 500	-5 500	0	0
TOIMINTAKATE	**-386 860**	**-404 475**	**-432 159**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-386 860**	**-404 475**	**-432 159**	**0**	**0**

Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-15 890	-23 791	-17 003	0	0
TOIMINTAKATE	-15 890	-23 791	-17 003	0	0

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	15 481	1 900	42 224	0	0
TOIMINTAKULUT	-386 451	-382 584	-441 144	0	0
TOIMINTAKATE	-370 970	-380 684	-398 920	0	0

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien perustelut
Kirjastopalvelut kuuluvat sivistyslautakunnan alaisuuteen ja on osa kunnan sivistyspalveluiden kokonaisuutta. Kirjaston rooli kuntalaisten hyvinvoinnin, osallisuuden ja elinikäisen oppimisen tukijana on keskeinen.

Kunnan kiinteistöstrategian päivitys vaikuttaa kirjaston tilaratkaisuihin. Strategian mukaisesti linjataan olemassa olevien kiinteistöjen tulevaisuutta, ja kirjaston tilat ovat osa tätä kokonaisuutta. Tavoitteena on terveelliset tilat, tilojen tehokas käyttö, saavutettavuus ja mahdollisesti omatoimikirjaston kehittäminen.

Kirjastopalvelut tukevat kunnan arvoja: vastuullisuus ja yhdessä tekeminen. Kirjasto toimii yhteisöllisyyden ja kulttuurin keskuksena, joka edistää kunnan vetovoimaa ja elinvoimaa.

Kunnan talous on suunnitelmakaudella haasteellinen, ja investointien sekä käyttötalouden osalta korostetaan tarveharkintaa ja kustannustehokkuutta. Kirjastopalveluiden kehittämisessä pyritään yhdistämään laadukas palvelu ja resurssien järkevä käyttö.

Olennaiset poikkeamat edelliseen vuoteen nähden

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö	5,02	4,5	4,5	4,5	4,5

Riskit ja riskienhallinta
Väestörakenteen ja käyttäjämäärien muutokset vaikuttavat aktiivisten kirjastonkäyttäjien määrään. Monikulttuurisuuden lisääntyminen vaatii uusia kieli- ja kulttuuripalveluita, joihin ei ole varauduttu.

Kunnan talouden tasapainottaminen voi vaikuttaa kirjaston aukioloaikoihin, henkilöstöresursseihin ja uusien aineistojen hankintaan. Investointien lykkääminen heikentää terveellisten tilojen saantia ja modernisointia tai teknologian päivittämistä. Tilat voivat jäädä vanhanaikaisiksi, jos niitä ei päivitetä vastaamaan nykyisiä tarpeita (esim. hiljaiset työtilat, tapahtumatilat). Tilojen ongelmat voivat vahingoittaa kirjaston aineistoa.

E-aineistojen käyttö kasvaa, mutta niiden hankinta voi aiheuttaa lisäkustannuksia.
Kaikki käyttäjät eivät siirry digipalveluihin, jolloin osa väestöstä voi jäädä palveluiden ulkopuolelle.

Mahdollisia toimenpiteitä:

1. Yhteistyö naapurikuntien, koulujen, varhaiskasvatuksen, kansalaisopiston ja kulttuuritoimijoiden kanssa.
2. Digipalveluiden kehittäminen ja käyttäjien tukeminen niiden käytössä.
3. Tilojen monikäyttöisyys: tapahtumat, työpajat, etätyöpisteet.
4. Vaikuttavuuden seuranta: tilastot, käyttäjäkyselyt, tarinallistaminen.
5. Viestintä ja markkinointi: kirjaston roolin näkyväksi tekeminen kunnassa.

Strategiset tavoitteet 2027

1. Kirjaston tilaratkaisut.
2. Lukutaidon edistäminen, koko kylä lukee.
3. Työhyvinvointiin panostaminen.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Kirjastokäynnit/as.	11,79	11,5	11,5	11,5	11,5
Lainat/as.	18,67	17	17	17	17
Kirjastoaineistokulut €/as.	9,31	9,6	9,6	9,6	9,6

3.4.5 Kansalaisopisto

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunta ostaa kansalaisopistopalvelut Sulkavan kunnan hallinnoimalta Järvi-Saimaan kansalaisopistolta. Opisto toimii lähipalveluperiaatteella ja toteuttaa Juvalla kansalaisopisto-opetuksen lisäksi koulutusta myyntipalveluna yrityksille, yhteisöille ja yksittäisille kuntalaisille. Opiston koulutustehtävänä on vapaan sivistystyön periaatteiden mukaisesti edistää alueen kaikkien väestö- ja ikäryhmien osaamista, hyvinvointia, osallisuutta, elinikäistä oppimista ja arjessa selviytymistä.

Käyttötalous (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	**16 326**	**13 900**	**15 000**	**0**	**0**
Myyntituotot	16 326	13 900	15 000	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	**-169 259**	**-187 319**	**-182 104**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-16 779	-18 731	-19 130	0	0
Palvelujen ostot	-76 781	-93 010	-85 841	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 432	-4 000	-4 000	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-72 267	-71 578	-73 133	0	0
TOIMINTAKATE	**-152 933**	**-173 419**	**-167 104**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-152 933**	**-173 419**	**-167 104**	**0**	**0**

Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-74 947	-73 858	-71 955	0	0
TOIMINTAKATE	-74 947	-73 858	-71 955	0	0

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	16 326	13 900	15 000	0	0
TOIMINTAKULUT	-94 312	-113 461	-106 231	0	0
TOIMINTAKATE	-77 986	-99 561	-91 231	0	0

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien perustelut
Palvelu ostetaan Sulkavan kunnan isännöimältä Järvi-Saimaan kansalaisopistolta vuosittain arvioitavilla tuntimäärillä.

Elinikäistä oppimista ja osallisuutta edistetään tarjoamalla matalan kynnyksen koulutusta ja harrastusmahdollisuuksia kaikenikäisille. Palvelu tukee kuntalaisten hyvinvointia, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Toiminta tukee Juvan kuntastrategian arvoja: vastuullisuus, yrittäjyys ja yhdessä tekeminen. Kansalaisopisto nähdään osana kunnan vetovoimatekijöitä ja elinvoiman vahvistamista.

Seudullista yhteistyötä tehdään kolmen kunnan yhteisenä palveluna, mikä mahdollistaa kustannustehokkaan ja monipuolisen kurssitarjonnan. Yhteistyö mahdollistaa laajemman kurssivalikoiman kuin yksittäinen kunta voisi tarjota.

Digitaalisuuden ja saavutettavuuden kehittämisen ratkaisut tukevat opiston roolia elinikäisen oppimisen edistäjänä.

Kansalaisopisto toimii kulttuurikasvatuksen ja taideopetuksen kanavana, mikä tukee kunnan kulttuuristrategiaa ja tapahtumatuotantoa. Opiston näyttelyt ja tapahtumat ovat osa kunnan kulttuuritarjontaa.

Olennaiset poikkeamat edelliseen vuoteen nähden

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö	0,4	1	1	1	1

Riskit ja riskienhallinta
Ikääntyvä väestö voi lisätä kysyntää tietyille kursseille (esim. hyvinvointi, kulttuuri), mutta samalla vähentää nuorten osallistumista. Monimuotoisuuden puute saattaa rajoittaa tarjonnan kehittämistä ja uusien ryhmien tavoittamista.

Valtionosuuksien ja kuntarahoituksen väheneminen voi johtaa kurssitarjonnan supistumiseen, henkilöstön vähentämiseen ja tilojen käytön rajoittamiseen. Toiminnan kustannustehokkuuspaineet voivat pakottaa kansalaisopistoa keskittymään vain suosituimpiin kursseihin, jolloin erikoisalat ja kulttuurisisällöt kärsivät.

Pitkät välimatkat ja julkisen liikenteen puute voivat estää osallistumisen erityisesti ikääntyneiltä tai nuorilta ilman omaa kulkuneuvoa. Digipalveluiden puutteellinen käyttö voi jättää osan väestöstä palveluiden ulkopuolelle, jos etäopetusta ei ole tarjolla tai osaaminen puuttuu.

Kilpailu muiden koulutuspalveluiden kanssa (esim. verkkokurssit, yksityiset toimijat) voi vähentää kansalaisopiston vetovoimaa. Tiedon puute kansalaisopiston mahdollisuuksista voi johtaa alikäyttöön.

Opettajia voi olla vaikea löytää erityisesti harvinaisempiin tai erikoistuneisiin aineisiin. Opettajien ikääntyminen ja eläköityminen voi aiheuttaa osaamisvajetta.

Mahdollisia ratkaisuja:
1. Yhteistyöverkostojen vahvistaminen: koulujen, kirjaston, kulttuuritoimijoiden ja järjestöjen kanssa.
2. Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käyttäjien tukeminen niiden käytössä.
3. Osallistujien tarpeiden kartoitus: kyselyt, työpajat, osallistava suunnittelu.
4. Monimuotoinen kurssitarjonta: eri ikäryhmille, eri elämäntilanteisiin.
5. Viestintä ja markkinointi: opiston näkyvyyden ja arvon esiin tuominen kunnassa.

Strategiset tavoitteet 2027
Kansalaisopisto kehittää kurssitarjontaansa vapaan sivistystyön tavoitteiden mukaisesti siten, että yleissivistävä, kestävää kehitystä edistävä sekä taide- ja taitoaineiden opetus on mahdollisimman laajan ja monimuotoisen osallistujakunnan saavutettavissa.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Opetustunnit	2 594	2 500	2 500	2 500	2 500
€/opetustunti	58,96	69,06			

3.4.6 Vapaa-aikapalvelut

Vastuuhenkilö: Liikuntakoordinaattori, nuoriso- ja hyvinvointikoordinaattori, kirjasto- ja kulttuurikoordinaattori sekä matkailukoordinaattori oman yksikkönsä osalta.

Toiminnan kuvaus: Hyvinvoinnin edistäminen tarkoittaa aktiivista vapaa-ajan toimintaa, jossa kuntalaiset voivat toteuttaa itseään ja olla osana erilaisia yhteisöjä. Kunnan vapaa-aikapalvelut edistävät edellä olevaa tavoitetta mahdollistamalla ja tukemalla harrastustoimintaa, luontoliikuntaa sekä Juvan veto- ja pitovoimaa.

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten liikkumiselle tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä tukemalla terveyttä edistävää liikuntaa. Markkinoidaan monipuolisia liikuntapaikkoja ja mahdollisuutta liikuntapaikkojen sähköisiin tilavarauksiin. Toiminnan tasolla liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa kunnan alueella toimivat järjestöt, yhteisöt, yritykset ja kansalaisopisto yhteistyössä kunnan kanssa.

Nuorisopalveluiden tehtävänä on nuorten kasvun, osallisuuden ja itsenäisyyden tukeminen, aktiivisen kansalaisuuden edistäminen sekä kasvu- ja elinolojen parantaminen. Nuorisopalveluiden vastuulla on suunnitella ja toteuttaa ennalta ehkäiseviä ja nuoren elämää tukevia kestäviä elämäntapoja, toimintoja pienryhmä- ja nuorisotilatoimintaan sekä nuorten kesätyöllistäminen.

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuuritoimintaa sekä ylläpitää ja kehittää Pattoin perintötalon ja Partalan museoalueiden toimintaa. Lastenkulttuuri on toiminnan painopisteenä, jota toteutetaan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti. Kulttuurijärjestöt ja muut alan toimijat ovat keskeisiä palveluiden tuottajia yhteistyössä kunnan kanssa.

Matkailupalveluiden tehtävänä on edistää Juvan matkailutoimintaa ja tunnettuutta kokoaan monipuolisempana matkailukohteena. Matkailupalvelut kehittävät matkailun toimintaympäristöä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Käyttötalous (ulkoinen ja sisäinen)	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	**272 020**	**221 406**	**223 281**	**0**	**0**
Myyntituotot	26 912	900	4 000	0	0
Maksutuotot	141 167	153 300	132 200	0	0
Tuet ja avustukset	49 671	32 700	52 973	0	0
Muut toimintatuotot	54 269	34 506	34 108	0	0
TOIMINTAKULUT	**-1 643 553**	**-1 676 194**	**-1 651 776**	**0**	**0**
Henkilöstökulut	-390 457	-415 184	-388 811	0	0
Palvelujen ostot	-942 527	-916 233	-935 790	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-228 996	-260 045	-261 970	0	0
Avustukset	-51 007	-59 062	-54 460	0	0
Muut toimintakulut	-30 565	-25 670	-10 745	0	0
TOIMINTAKATE	**-1 371 533**	**-1 454 788**	**-1 428 495**	**0**	**0**
Poistot ja arvonalentumiset	**-384 651**	**-386 980**	**-389 461**	**0**	**0**
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	**-1 756 184**	**-1 841 768**	**-1 817 956**	**0**	**0**

Sisäinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	23 569	16 208	16 208	0	0
TOIMINTAKULUT	-95 278	-86 752	-60 136	0	0
TOIMINTAKATE	-71 709	-70 544	-43 928	0	0

Ulkoinen	TP 2025	MTA 2026	TAE 2027	TS 2028	TS 2029
TOIMINTATUOTOT	248 451	205 198	207 073	0	0
TOIMINTAKULUT	-1 548 275	-1 589 442	-1 547 881	0	0
TOIMINTAKATE	-1 299 824	-1 384 244	-1 340 808	0	0

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelmavuosien perustelut
Vapaa-aikapalveluilla on vahva rooli kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä, joka tukee kunnan strategiaa "Liikkuva Juva – sujuvasti". Palvelut nähdään osana kuntalaisten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja elinvoiman

sekä pitovoiman kehittämistä.

Vapaa-aikapalvelut ovat mukana toimialoja yhdistävässä hyvinvointityössä, joka koordinoi laaja-alaisesti kuntalaisten hyvinvointia parantavia toimenpiteitä eri toimielimissä.

Taloussuunnitelmassa korostetaan tilojen yhteiskäyttöä ja kustannustehokkuutta. Vapaa-aikapalveluiden tilojen käyttöä tarkastellaan osana kunnan kiinteistöstrategiaa.

Vapaa-aikapalvelut tukevat kunnan elinvoimaohjelmaa, jonka tavoitteena on tehdä Juvasta houkutteleva ja kiinnostava paikka asua, elää ja harrastaa. Sujuvat palvelut tukevat maahanmuuttajien kotoutumista ja yhteisöllisyyttä.

Vapaa-aikapalveluiden toimintoja tarkastellaan osana koko kunnan talouden tasapainottamistyötä. Suunnitelmakaudella varaudutaan mahdollisiin investointeihin, jotka tukevat liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalveluiden kehittämistä.

Olennaiset poikkeamat edelliseen vuoteen nähden

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit (HTV)	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Henkilöstö	8,87	7,5	7,5	7,5	7,5

Riskit ja riskienhallinta

Yleiset riskit kaikille vapaa-aikapalveluille

Väestön väheneminen ja ikääntyminen vähentää palveluiden käyttäjämäärää.
Kuntatalouden kiristyessä vapaa-aikapalvelut voivat olla leikkausten kohteena.
Investointien lykkääminen voi johtaa tilojen ja välineistön vanhenemiseen.
Pitkät välimatkat ja heikko julkinen liikenne heikentävät osallistumista erityisesti nuorilta ja ikääntyneiltä.

Liikuntapalvelut

Käyttäjämäärien lasku: erityisesti nuorten ja työikäisten poismuuton myötä.
Tilojen kunnossapito: liikuntapaikat vaativat investointeja ja ylläpitoa (Vesiliikuntakeskus Sampola)

Nuorisopalvelut

Nuorten määrän väheneminen voi johtaa palveluiden supistamiseen.
Nuorten syrjäytymisriski kasvaa, jos palvelut eivät tavoita heitä.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritapahtumien vähentyminen rahoituksen puutteen vuoksi.
Yhteisöllisyyden heikkeneminen, jos kulttuuripalvelut eivät tue paikallista identiteettiä.
Tilojen käyttöasteen lasku, jos kulttuuritarjonta ei vastaa kysyntää.

Matkailupalvelut

Matkailumarkkinointi toteutetaan osana kuntamarkkinointia. Määrärahojen väheneminen heikentäisi Juvan näkyvyyttä matkailukohteena ja vaikeuttaisi potentiaalisten matkailijoiden tavoittamista kiristyvässä kilpailussa.

Matkailun kysyntään vaikuttavat kunnasta riippumattomat toimintaympäristön muutokset, kuten kotitalouksien ostovoima ja matkakustannukset sekä sää- ja ilmasto-olosuhteet, jotka vaikuttavat erityisesti luonto- ja talvimatkailuun.

Heikot joukkoliikenneyhteydet rajaavat ilman omaa autoa liikkuvien matkailijoiden mahdollisuuksia saapua Juvalle ja liikkua kohteiden välillä.

Hyvinvointipalvelut (esim. liikunta + kulttuuri + yhteisöllisyys)
Palveluiden hajanaisuus: jos eri sektorit eivät tee yhteistyötä, kokonaisvaltainen hyvinvointi jää vajaaksi.

Mahdollisia toimenpiteitä riskien hallintaan:

1. Yhteistyöverkostojen vahvistaminen: seurat, järjestöt, koulut, yritykset.
2. Monikäyttöiset tilat ja tapahtumat: yhdistävät eri palvelusektorit.
3. Osallistava suunnittelu: kuntalaisten tarpeiden ja toiveiden kartoitus.
4. Digipalveluiden kehittäminen: saavutettavuuden ja näkyvyyden parantamiseksi.
5. Vaikuttavuuden seuranta ja viestintä: päätöksenteon tueksi.

Strategiset tavoitteet 2027

1. Hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen kunta- ja työntekijätasolla.
2. Liikunta- ja urheiluseurojen toiminnan suunnitelmallinen kehittäminen.
3. Tuetaan lasten ja nuorten osallisuutta sekä hyvinvointia.
4. Kulttuuriympäristöjen ja matkailun kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Suoritteet ja tunnusluvut	TP2025	TA2026	TA2027	TS2028	TS2029
Uimahallin ja kuntosalin kävijämäärä	49 875	45 000	45 000	45 000	45 000
Liikuntahallin vakiovuorojen kävijämäärä	12 300	12 000	12 000	12 000	12 000
Kaarihallin vakiovuorojen kävijämäärä	4 300	6 000	6 000	6 000	6 000
Nuorisotilatoiminnan kävijämäärä	1 827	2 000	2 000	2 000	2 000
Pattoin kävijämäärä	585	650	650	650	650
Partalan museoalueen kävijämäärä	1 897	1 200	1 500	1 500	1 500